

REGISTERBLAD

Namn och datum: Magnus Martinsson (redigerat 9-2-1999)

Område av riksintresse för naturvård i Gotlands län

Områdesnummer: **NRO09013**

Områdesnamn: **VITÄRTSKÄLLAN**

Kommun: Gotlands

Kartblad: 7J SO Mittpunkt: 7J 3f 33

Areal: 14 ha land.

Naturgeografisk region: 14 c Gotland

Naturvetenskaplig kust- och havsregion: IV - Egentliga Östersjön

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Slätt med lägre relativ höjd än 20 m. Terrängformer: Meanderlopp.

Riksvärde

	soligent kärr	flora
--	---------------	-------

Värdeomdöme: Vitärtskällan utgör en ovanlig typ av källkärr och är växtplats för flera riksintressanta arter. Även i övrigt hyser den en rik och mycket varierad flora.

Huvudkriterier:

- A. Källkärr med rik vegetationen. Växtplats för flera arter av riksintresse.
- C. Välutvecklad källkärrsvegetation. Förekomst av flera i landet sällsynta arter.
- D. Rik flora.

Stödkriterier: Representativitet, säregenhet, raritet.

Förutsättningar för bevarande: Att den opåverkade sträckan av bäcken bevaras. Att ingen utdikning sker av de kringliggande kärrmarkerna.

Områdets värden påverkas negativt av vattenuttag i närheten av källan och av dikningar.

Säkerställande: Klass 1-område i Länsstyrelsens sammanställning över områden med värdefull natur (Länsstyrelsen 1984).

Området är enligt beslut 13-2-1996 skyddat som naturreservat.

Området berör område av riksintresse för friluftsliv nr I 4 Gotlandskusten. Vitärtskällan är av regeringen föreslaget Natura2000-område (14 ha).

Områdets huvuddrag: Strax väster om vägen, 650 m OSO Raukudd, springer en källa fram ur klippan invid en torr bäckravin. Vid källorna i myrens övre del är vegetationen mycket rik. I bottenskiktet växer här bl a kamtuffmossa, klotuffmossa, källmossa, kalkkällmossa, stor skedmossa, kärrbryum och fetbålmossa. Kärlväxtfloran utgörs av axag, blåtåtel, hirsstarr, ängsstarr, näbbstarr, kärrlilja, blodrot, majviva, slätterblomma, kärrfräken, smalfräken, gräsull, vildlin, ängsvädd och kärrtistel. Källorna bildar örtrika dråg med rika förekomster av ängsull, ängsnycklar, sumpnycklar och kärrknipprot. Dråget bildar en bäck med rik kantvegetation. Bland mossorna märks här källtuffmossa, kamtuffmossa, källmossa, stor skedmossa och späd skorpionmossa. Kärlväxterna karakteriseras av näbbstarr, kärrgröe, ält-ranunkel, darrgräs, vattenmynta, kärrdunört och dikesveronika. I källbäcken växer rikligt med källfräne, vattenmynta, flocksvalting, spikblad, trubbtåg, källnate bäckmärke, näckmossa samt bunge. På den planare marken meandrar bäcken kraftigt och grenar även ut sig. I bäcken sker en stark bildning av kalktuff.

Anmärkningar: VMI-ID: 07J 3F 10

Referenser:

- Djurberg, C., Johansson, T., 1992: *Vitärtskällan. Botanisk inventering och förslag till skötselplan.* – Länsstyrelsen i Gotlands län.
Länsstyrelsen i Gotlands län, 1984: *Värdefull natur på Gotland.*
Martinsson, M., 1997: *Våtmarker på Gotland.*